

HARIDUSMINISTEERIUMI TEATAJA

AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi, umbes 24 vihikut aastas.

Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Haridusministeerium (Tõnismägi 11). Telef. 453-49

Nr. 25.

3. detsembril 1938.

Nr. 25.

Lühiaegsete kodukoolide asutamise ja töötamise määrus.

Tariffinõukogu otsus 18. nov. 1938 raudtee reisijate- ja pagasiveo tariifi nr. 189 muutmise ja täiendamise kohta.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna 1938. a. 17. nov. ringkiri nr. 31444 õpilasraamatukogude asjas.
Haridusministeeriumi Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 30. nov. ringkiri nr. 31460 kirjanduse ettellimise asjas.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 30. nov. ringkiri nr. 31510 õpilaste palvekirjade asjas.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 1. dets. ringkiri nr. 31369 kohamuistendite kogumise võistluse korraldamise asjas.

Avalikkudele raamatukogudele ja koolide õpilasraamatukogudele soovitatud raamatute nimestik.

AMETLIK OSA.

Lühiaegsete kodukoolide asutamise ja töötamise määrus.

RT 1938, 97, 838.

Antud Haridusministri poolt 18. novembril 1938.

Alus: Eraõppeasutiste seaduse (SK VI, 1938, 1, 12) § 9.

§ 1. Lühiaegseteks kodukoolideks loetakse käesoleva määruse mõttes mitte üle kuue kuu kestvaid eelkoolialiste laste kasvatamiseks või õpetamiseks asutatavaid lasteaedu, laste päevakodusid, laste mänguringe, laste keeleringe, laste kasvatusgrupe ja laste suviseid mängumurusid ning muunimelisi samaks otstarbeks asutatavaid õppe- või kasvatusasutisi.

§ 2. Lühiaegseid kodukoole võivad asutada ja ülal pidada riigi- ja omavalitsusasutised, avalik-õiguslikul alusel töötavad kojad, juriidilise isiku õigusega eraorganisatsioonid ja -asutised ning täisealised Eesti Vabariigi kodanikud, välja arvatud need kodanikud, kelle õigused on kitsendatud noorsoo õpetamise või kasvate alal kohtu otsusega.

§ 3. Lühiaegse kodukooli asutamise loa saamiseks tuleb asutajal (ülalpidajal) hiljemalt üks kuu enne kooli tegevuse kavatavat algust esitada vastavale maa- või linnakoolivalitsusele kolmes eksemplaris avaldus ja teated avatavast koolist käesoleva määruse lisas antud vormi ja selles tähendatud nõuete järgi.

§ 4. Maa- või linnakoolivalitsus, saades avalduse ja teated lühiaegse kodukooli asutamise asjas, kontrollib neid teateid ja pärast kontrollimist tõestab need oma allkirjaga ning saadab avalduse ja teated Haridusministeeriumi Kooliosakonnale ühes oma seisukohaga.

§ 5. Lühiaegsete kodukoolide asutamise loa annab Haridusministeeriumi Kooliosakond. Lühiaegne kodukool, mille asutamiseks on antud luba, kantakse Haridusministeeriumi Kooliosakonnas peetavasse sellekohasesse registrisse ja sellest teatatakse kodukooli asutajale, mille järel asutaja võib asuda kooli avamisele.

§ 6. Kui Haridusministeeriumi Kooliosakond keeldub lühiaegse kodukooli asutamise luba andmast, siis teatab ta sellest kodukooli asutajale ühes keeldumise põhjuste näitamisega.

Kodukooli asutaja võib kaevata keelduva otsuse peale Haridusministrile kahe nädala kestusel, arvates otsuse saamise päevast.

§ 7. Lühiaegsel kodukoolil peab olema juhataja ja vastav arv õpetajaid-kasvatajaid. Juhatajaks ja õpetajaks-kasvatajaks võivad olla Eesti Vabariigi kodanikud, kes valdavad eesti keelt ja kes omavad õpetaja või lasteadniku kutse. Ainult kutsega isikute puudusel võib Haridusministeeriumi Kooliosakond lubada töötada kodukoolis ka isikuil, kes on lõpetanud keskkooli, kutsekeskkooli, gümnaasiumi või kõrgema astme kutsekooli ja omandanud vastava ettevalmistuse lastekasvatuse alal.

Lühiaegse kodukooli juhataja peab olema vähemalt 20 a. vana.

§ 8. Lühiaegse kodukooli õppekeeleks ning laste kasvatamisel tarvitavaks keeleks võib olla kas laste rahvuskeel või eesti keel, kuigi viimane ei ole laste rahvuskeel.

Laste rahvuskeele määramine toimub Rahvusse kuuluvuse aluste määramise seaduses ettenähtud alustel ja korras.

Vähemusrahvuste lastele avatud lühiaegsetes kodukoolides peavad olema sellekohased tõendused laste rahvuse kohta.

§ 9. Lühiaegsete kodukoolide õppe- ja kasvatustöö ja muu tegevus peab toimuma vastavalt Eraõppeasutiste seaduses tähendatud alustel ja korras.

§ 10. Lühiaegsete kodukoolide järelevalve teostamine toimub Õppe- ja kasvatustöö ülevälve seaduse ja selle seaduse põhjal antud määruste järgi ühistel alustel teiste õppeasutistega.

§ 11. Enne käesoleva määruse maksmahakkamist asutatud lühiaegsete kodukoolide asutajad on kohustatud nõutama loa kodukoolide tegevuse jätkamiseks hiljemalt 1. jaanuariks 1939. Kui selleks ajaks luba ei ole saadud, peavad nad lõpetama kodukoolide tegevuse hiljemalt 1. veebruariks 1939.

§ 12. Käesolev määrus hakkab kehtima avaldamisega.

Tallinnas, 18. novembril 1938. Nr. 31395.

Haridusminister A. Jaakson.

Kooliosakonna direktor V. Altoa.

Lisa.

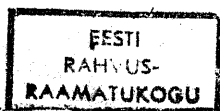
Lühiaegse kodukooli asutamise avaldus ja teated asutatavast koolist.

Haridusministeeriumi Kooliosakonnale.

..... maa- või linnakoolivalitsuse kaudu.

Soovides avada lühiaegse kodukooli, palun Teilt selleks vastavat luba. Ühtlasi esitan asutatava kooli suhtes järgmised teated:

1. Nimetus asukoha ja laadi järgi:

2. Asupaik (maakond, vald või linn, tänav, maja nr., ruumid ja nende vastavus tervishoiunõudeile) ja aadress:
3. Asutaja (ülalpidaja) nimi või nimetus:
4. Juhataja ees- ja perekonnanimi, rahvus, riikkondsus, vanus, üldharidus ja kutseline ettevalmistus:
5. Õpetajate-kasvatajate suhtes samad teated, mis tähendatud p. 4 juhataja suhtes:
6. Õppekeel:
7. Tegevuse algus ja lõpp:
8. Laste rahvus ja arv:
9. Õppemaksu suurus:
10. Õppe- ja kasvatustöö kava:

..... „.....“ 19... a.

Kodukooli asutaja.

..... maa- või linnakoolivalitsuse seisukoht.

Koolivalitsuse juhataja.

Sekretär.

Tariifinõukogu otsus 18. nov. 1938 raudtee reisijate- ja pagasiveo tariifi nr. 189 muutmise ja täiendamise kohta.

(RT 1938, 97, 841).

I.

Raudtee reisijate- ja pagasiveo tariifis nr. 189 (RT 1938, 28, 233, täiendus RT 1938, 40, 381) tehakse järgmised muudatused ja täiendused:

1. osas § 16 p. 2 täiendatakse lõpus järgmise lausega:

„Enne tagasisõidu alustamist tuleb pilet ette näidata piletikassasse, kus piletile märgitakse tagasisõidu rongi number ja kuupäev. Kuni 1. märtsini 1939 märgitakse need andmed piletile rongis, kui see ei ole kassas ette näidatud“.

§ 18 p. 1 ja 2 kirjutatakse sõnade „20 aasta“ asemel „21 aasta“ ja p. 10 sõnade „20 aastat“ asemel „21 aastat“.

§ 20 p.p. 1—4 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

1) Perekondadele, millel on vähemalt neli last, kaasa arvatud ka adopteeritud lapsed, antakse vanematele kui ka vallalistele alla 21 aasta vanusega lastele raudteel sõites järgmist sõiduhinnasoodustust:

Vähemalt kahe perekonnaliikme (kas vanemad üksi, või lapsed üksi, või vanemad lastega) koos sõidu puhul peab ühel neist olema täispilet (normaaltariifi ühekordne või edasi-tagasi täispilet, või abonement-, puhkeaja- või ringsõidu täispilet), kuna iga järgmine perekonnaliige vanusega üle 10 aasta on õigustatud sõitma nimetatud liikide poolpiletiga; iga kaks last vanusega 5 kuni 10 aastani on õigustatud sõitma ühe poolpiletiga, kuna üks laps 5 kuni 10 aasta vanuseni on õigustatud sõitma tasuta; ühe lapse 5 kuni 10 aasta vanuseni tasuta kaasavõtmise kohta tuleb lasta teha piletikassas täispiletile selle eesküljel käsitsi või templiga märkus: „lapsega“. Alla 5 aasta vanuste laste vedu toimub üldisel alusel tasuta. Sõjaväelasele hinnaalandusega väljaantud pilet loetakse ülaltähendatud juhtudel võrdseks täispiletile.

2) Sõidusoodustust saab kasutada kuni kõigi laste 21 aastaseks saamiseni.

3) Sõiduhinna alanduse saamiseks peab perekond olema varustatud lisa 4 ettenähtud vormi järgi väljaantud tunnistusega.

4) Tunnistusi annavad välja kohalikud jaamaülemad, kui on esitatud küllaldased andmed perekonna koosseisu ja laste sünniaja kohta. Andmete puudumisel peab tunnistuse soovija muretsema andmed sellelt perekonnaseisuametilt, kus perekonna kohta peetakse perekonna-registrit.

Pärast tunnistuse väljaandmist sündinud lapsed märgib soovikorral tunnistusele vastavate andmete esitamisel kohalik jaamaülem.

§ 21a p. 2 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

2) Sõidudokumendiks antakse pikaajaline puhkeaja-pilet. Need piletid on tagasisõiduks kehtivad enne 6 päeva möödumist sel juhul, kui nad on varustatud kuupäeva ja vastava organisatsiooni templiga; vastasel korral talitatakse § 16 p. 7 ettenähtud korras.

§ 33 p. 1 esimene lõige täiendatakse järgmise lausega:

„Peatusi võib teha ühekordse piletiga kuni 2 korda; edasi-tagasi sõiduks kehtiva piletiga — kuni 3 korda“.

Lisa 4 tunnistuse vorm muudetakse ja pannakse kehtima järgmiselt:

Tunnistuse
väljaandja jaama
tempel.

Lisa 4.
(§ 20 juurde.)

TUNNISTUS Nr.....

perekonna-sõitude puhul hinnaalanduse saamiseks reisijateveo tariifi põhjal:

Välja antud

(Perekonnapea nimi ning perekonnanimi ja elukoht)

Perekonnaliikmed:

Järje nr.	Nimi ja perekonnanimi	Sugulusaste perekonnapeaga	Sünniaeg (aasta, kuu, päev)	Aasta, millal saab 21 a. vanaks (laste kohta)

(Jaama pitsar)

Allkiri

II.

Käesolev otsus on kehtiv 1. detsembrist 1938.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna 1938. a. 17. novembri ringkiri nr. 31444 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele ja koolide juhatajaile õpilasraamatukogude asjas.

HM Kooliosakonnal olevatel andmetel leidub õpilasraamatukogudes raamatuid, mis ei ole kohased õpilastele. Need raamatud on muretsatud või saadud endistel aegadel, kui õpilasraamatukogude kohta puudusid kindlad eeskirjad.

Kuna õpilasraamatukogude asi on nüüd korraldatud (v. Kooliraamatute tarvitusele võtmise korralduse §§ 24—26, HM T 2 — 1938) ja õpilasraamatukogudele soovitavaks tunnustatud raamatute nimestikud avaldatakse Haridusministeeriumi Teatajas, siis HM Kooliosakond teeb kõigile koolidele ülesandeks õpilasraamatukogud ümber korraldada vastavalt kehtivatele korraldustele sel alal, kõrvaldades neist raamatud ja ajakirjad, mis ei ole kohased õpilastele.

Õpilasraamatukogudele soovitavaks tunnustatud raamatute ja ajakirjade nimestikud on avaldatud HM Teatajas, erinimestikud nr.nr. 15 — 1933 ja 4 — 1937 ning nimestikud ühes avalikkudele raamatukogudele soovitatud raamatute nimestikkudega HM T nr.nr. 16 — 1937, 28 — 1937, 6 — 1938 ja 15 — 1938.

Kooliosakonna direktor V. Alttoa.

Koolide peainspektor M. Raud.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 30. novembri ringkiri nr. 31460 koolide juhatajaile kirjanduse ettetellimise asjas.

Teatame koolide juhatajaile, et K. o.-ü. „Looduse“ poolt väljaantavate teoste A. Vaga „Üldine Kunstiajalugu“ ja E. Laaman „Eesti iseseisvuse süünd“ koolidele ettetellimiseks HM Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna poolt takistusi ei ole.

Kooliosakonna direktor V. Alttoa.

Kutseoskuse Osakonna abidirektor J. Kiivet.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 30. novembri ringkiri nr. 31510 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele, koolide inspektoritele ja koolide juhatajaile õpilaste palvekirjade asjas.

On esinenud juhtumeid, kus koolide õpilased pöörduvad toetuspalvetega otse riigi kõrgemate asutiste poole. Seejuures jätvavad need palved või avaldused nii oma vormilt, sisult kui ka õigekeelsuselt palju soovida. Seepärast Haridusministeeriumi Kooliosakond ja Kutseoskuse Osakond teevad koolijuhatajaile ülesandeks anda õpetajate kaastegevusel õpilastele iga õppeaasta algul seletusi palvete või avalduste vormi, sisu kui ka esitamise korra kohta. Eriti vajalik on juhtida õpilaste tähelepanu sellele, et õpilaste toetuspalved ja koolis õppimisega ühenduses olevad muud palved ning avaldused tuleb esitada koolijuhatajale, kes sellekohaste seaduste alusel lahendab need oma otsusega või esitab või saadab need edasi lahendamiseks teistele vastavatele asutistele ühes oma seisukohaga või ettepanekuga.

Samuti otstarbekohane on, et ka õpilaste vanemad esitaksid oma palved ja avaldused laste koolis õppimise kui ka üldse kooliellu puutuvais küsimustes koolijuhatajale, sest sel puhul oleks võimalik juba otseselt koha peal kooli organite poolt lahendada kiires korras vastavad küsimused ning kiirendada ka nende asjade selgitamist ja lahendamist, mis kuuluvad maa- ja linnakoolivalitsuste või Haridusministeeriumi otsustamisele.

Kooliosakonna direktor V. Altoa.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 1. detsembri ringkiri nr. 31369 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurivalitsustele ja koolide juhatajatele kohamuistendite kogumise võistluse korraldamise asjas.

Eesti Rahvaluule Arhiiv korraldab Haridusministeeriumi nõusolekul 1938. a. jõuluvaheajal koolides kohamuistendite kogumise võistluse, et ergutada õpilasi oma kodukoha ja selle minevikumälestuste tundmaõppimisele.

See kogumisvõistlus on mõeldud kõigi algkoolide 5. ja 6. kl., täiendus-, kesk- ja kutsekoolide ning gümnaasiumide õpilastele. Igast koolist on soovitatav 5—10 parema õpilase osavõtt, olenevalt kooli õpilaste arvust. Osavõtjaile saadetakse kätte detsembrikuu esimesel poolel trükitud juhised, mida ja kuidas tuleb koguda ja kirjutada.

Võistlus on mõeldud õpilastele vabatahtlikuks kodutööks. Osavõtjate ülesandeks on küsitella vanemalt kohalikelt elanikelt ja kirjutada vihkuisse (üksiklehtedele kirjutamine on vähem soovitatav) võimalikult rohkesti rahvajutte ja -mälestusi ühenduses ümbruskonna kohtadega, olgu need mis tahes veekogud, mäed, orud, kivid, (raha) augud, urkad, koopad ehk „põrgud“, käigud, teed, metsad, hied, puud, põõsad, vanad ohvrikohad, aiad, matusepaigad, varemed, risuhunnikud, kummituskohad, praegused ja endised asulad, ehitised, maalinnad, pelgupaigad, lahingu- ja laagriplatsid, endisaja turu- ja kohtukohad, völlaplatid, kooskäimisekohad, mitmesuguste sündmuste mälestuskohad jne. Erilist jälgimist vääriavad seejuures kõiksugu rahvapärимused teatavate paikade, loodusemoodustiste, asulate, ehitiste jne. tekkimise ja nimesaamise kui ka hävimise või ümberkujundamise kohta. Kohamuistendeid ei leidu sugugi ainult maal, vaid ka linnades on küllalt rahvapärимusi linna ja selle eriosade tekkimise või üksikute ehitiste kohta (nagu näit. lossid, kirikud, kabelid, tänavad, kantsimäed, vallikraavid jne.).

Koolijuhataja või õpetaja, kes koolis ERA poolt saadatud juhislehed õpilastele välja jagab, võtab neilt korjandused vastu jaanuarikuu jooksul ja saadab need ühes omapoolsete hinnangute ja märkmetega Eesti Rahvaluule Arhiivile edasi hiljemalt 1. veebruariks 1939. Õpetajate nimed, kelle juhatusel saavutatakse sisukaid ja väljapaistvaid korjandusi, tehakse teatavaks Haridusministeeriumile.

Korjandusi hindab Eesti Rahvaluule Arhiiv. Paremate korjanduste eest antakse õpilastele auhindu 500 krooni väärtuses, nimelt 200 krooni rahas ja 300 kr. eest raamatuid. Rahalised auhinnad jagunevad järgmiselt: 1 esimene auhind 30 krooni, 3 teist auhinda à 20 kr., 5 kolmandat auhinda à 10 kr. ja 12 ergutuspreemiat à 5 kr.

Õpetajaile, kes selle võistluse õnnestumiseks mõjuvalt kaasa aitavad, määratakse ERA poolt autasuks väärtuslikku rahvaluulekirjandust.

Võistluse tulemusena saadud kohamuistendeist koostatakse võimaluse ja sobivuse korral (ning arvestades ka varem kogutud materjali) maakonniti trükitavad vihud, mida oleks võimalik kasutada vastava maakonna koolides abiraamatuna oma kodukoha tundmaõppimisel.

Haridusministeeriumi Kooliosakond ja Kutseoskuse Osakond paluvad koolide juhatajaid ja õpetajaid kogumisvõistluse heaks kordaminekuks kõigiti kaasa aidata.

Kooliosakonna direktor V. Alttoa.

Kutseoskuse osakonna abidirektor J. Kiivet.

Kinnitan ja teen avalikkude raamatukogude võrku kuuluvatele raamatukogudele kohustuslikuks uute raamatute muretsemise käesoleva nimestiku järgi, välja arvatud lastekirjandus (9 liik) ja II järjekorras soovitatud ajakirjad, Avalikkude raamatukogude seaduse (SK VI 1938, 1, 18) § 9^a põhjal.

Tallinnas, 1. detsembril 1938. Nr. 31519.

Haridusminister A. Jaakson.

Avalikkudele raamatukogudele ja koolide õpilasraamatukogudele soovitatud

RAAMATUTE NIMESTIK.

XVIII.

Koostanud Haridusministeeriumi Raamatukogude Komisjon.

Liik nr. 0.

Ilukirjandus.

1. **Bang, Herman.** Isamaatud. Romaan. Taani keelest tõlkinud A. Antik. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 358 lk. Hind 3 kr. 50 s. II.
- *2. **Galsworthy, John.** Luigelaul. Romaan. Inglise keelest tõlkinud A. Pärn. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 264 lk. Hind 1 kr. (Sarjast „Looduse“ kroonine romaan). II. — K V.
- *3. **Ibsen, Henrik.** Peer Gynt. Dramaatiline luuleteos. Norra keelest tõlkinud Marie Under. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1938. 347 lk. Hind 4 kr. (Sarjast Maailmakirjandus). I. — K V.
4. **Kippel, Enn.** Issanda koerad. I. Romaan. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 353 lk. Hind 5 kr. II.
- *5. **Kippel, Enn.** Kui Raudpea tuli. II. Romaan. 2. trükk. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 360 lk. Hind 4 kr. 60 s. I. — K V.
- *6. **Kuncewiczowa, Marja.** Võõramaalanna. Romaan. Poola keelest tõlkinud L. Skomorovska. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 311 lk. Hind 4 kr. 25 s. (Sarjast Poola romaanid). II. — K V.

- *7. **Laidsaar, Eerik.** Viimne ring. Spordinovelle. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 98 lk. Hind 1 kr. II. — K III.
- *8. **Luts, Oskar.** Sügis. Tootsi lugude järg. Tartu, Noor-Eesti, 1936—38. 219 lk. Hind 2 kr. 50 s. II. — K III.
9. **Mardikas.** Tint. Romaan, Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 340 lk. Hind 4 kr. 90 s. II.
10. **Maurois, André.** Doktor O'Grady kõned. Romaan. Prantsuse keelest tõlkinud M. Pärna. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 199 lk. Hind 1 kr. (Sarjast „Looduse“ kroonine romaan). II.
- *11. **Metsanurk, Mait.** (Hubel, Eduard). Kutsutud ja seatud. Romaan. 2. trükk. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 390 lk. Hind 5 kr. I. — K V.
- *12. **Ristikivi, Karl.** Tuli ja raud. Romaan. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 463 lk. Hind 6 kr. 50 s. I. — K IV.
13. **Siwerz, Sigfrid.** Selambid. Romaan. Rootsi keelest tõlkinud E. Raudsepp. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 455 lk. Hind 4 kr. 75 s. (Sarjast Põhjamaade romaanid). II.
- *14. **Särgava (Peterson), Ernst.** Kogutud Teosed. I köide. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 552 lk. Hind 5 kr. 50 s. I. — K III.
15. **Žeromski, Stefan.** Võõra ikke all. Romaan. Poola keelest tõlkinud L. Skomorovska. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 239 lk. Hind 1 kr. (Sarjast „Looduse“ kroonine romaan). II.
- *16. **Taar, Agnes.** Mari-Ann. Ühe tütarlapse eelkevad. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 244 lk. Hind 3 kr. 75 s. II. — K II.
- *17. **Tigane, Leida.** Seitse pastlapaari. Romaan. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 320 lk. Hind 4 kr. 60 s. II. — K IV.
18. **Webb, Mary.** Önnenool. Romaan. Inglise keelest tõlkinud A. Mägi. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 240 lk. Hind 1 kr. (Sarjast „Looduse“ kroonine romaan). II.
- *19. **Virza, Edvards.** Taevaredel. Aasta vanas Sengale talus. Poem. Läti keelest tõlkinud M. Pukits. Tartu, Noor-Eesti, 1937—38. 272 lk. Hind 3 kr. 50 s. I. — K III.
20. **Õun, Elmar.** Unustatud naised. Romaan. Tartu, K.-ü. „Loodus“ 1938. 320 lk. Hind 4 kr. 60 s. II.

Liik nr. 2.

Usu-, mõtte- ja kasvatusteadus.

1. **Hallesby, Ole.** Palvemaailmast. Tee õigele ja viljakale palveelule. Soome keelest tõlkinud K. Paldrok. Tallinn, „Ärataja“, 1938. 170 lk. Hind 2 kr. II.
- *2. **Heinam, M.** Jumalariigi külv Eesti südames ja mullas. Tallinn, „Eesti Kirik“, 1938. 64 lk. Hind 75 s. I. — K V.
- *3. Jumal on armastus. Ühe naise elamusi Nõukogude Venes. Nõmme, „Külv“, 1938. 59 lk. Hind 60 s. II. — K III.
- *4. **Kaskemäe, A.** Rahula kirikla. Tallinn, „Eesti Kirik“, 1938. 157 lk. Hind 2 kr. 25 s. I. — K IV.
- *5. **Koort, Alfred.** Sissejuhatus filosoofiasse. Tartu, Akadeemiline Kooperatiiv, 1938. 314 lk. Hind 8 kr. II. — K V.
- *6. **Rebane, H.** Lohutussõnu haigetele ja murelikele. Tallinn, „Eesti Kirik“, 1938. 24 lk. Hind 35 s. II. — K IV.

- *7. **Sild, Olav.** Eesti kirikulugu. Tartu, Eesti Akadeemiline Koopereeratiiv, 1938. 284 lk. Hind 3 kr. 50 s. I. — K IV.
- *8. **Steckel, Vilhelm.** Kirjad emale kodusest kasvatuses. III osa. Tõlkinud J. Kangur. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1938. 134 lk. Hind 1 kr. (Sarjast Elav teadus). I — K V.
- *9. Ülevaade Eesti merekoolidest 1864—1935. Tallinn, Karl Larensi väljaanne, 1938. 203 lk. K IV (merekoolidele).

Liik nr. 3.

Ühiskonna- ja õigusteadus.

- *1. **Damaschke, Adolf.** Kogukondliku omavalitsuse ülesanded. Tõlkinud K. Päts. 2. trükk. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 383 lk. Hind 4 kr. 60 s. I. — K V.
- *2. Eesti Põllumajandus. Statistiline aastaraamat XVI — 1937. Tallinn, Riigi Statistika Keskbüroo, 1938. 168 lk. Hind 3 kr. 50 s. K IV.
- *3. **Schreiber, Emile.** Õnnelikud skandinaavlast. Tõlkinud A. Luik. Redigeerinud ja täiendanud N. Ruus ja E. Järvesoo. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1938. 108 lk. Hind 1 kr. (Sarjast Elav teadus). I. — K IV.

Liik nr. 4.

Keele- ja kirjandusteadus ning kunst.

- 1. **Adson, Arthur.** Vilet ja loorbereid. Kaksikümmend aastat eesti teatrit jälgimas. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 280 lk. Hind 4 kr. 95 s. II.
- *2. **Anttila, Aarne.** Sissejuhatus uus-aja kirjanduse peavooldusse. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1938. 262 lk. Hind 3 kr. 50 s. II — K V.
- *3. **Graf, Adolf-Eduard.** Eesti-Saksa sõnaraamat. Läbi vaadanud Joh. Aavik. Redigeerinud M. Lubi. Tartu, „Kool“, 1938. 760 lk. Hind 8 kr. 20 s. II. — K IV.
- *4. **Haljaspõld, Herbert.** Suur võõrsõnade leksikon. 2. täiend. trükk. Tallinn, „Raamat“, 1937. 704 lk. Hind 9 kr. 50 s. II. — K IV.
- *5. **Peets, Hugo.** „Estonia“ teatri- ja kontserthoone ajalugu. Tallinn, O.-ü. „Estonia“ kirjastus, 1938. 234 lk. Hind 4 kr. 50 s. II. — K V.
- *6. **Ritsing, Richard.** Koori- ja orkestrijuhi käsiraamat. Toimetanud R. Ritsing. Tartu, Eesti Lauljate Liidu Tartumaa Osakond, 1938. 198 lk. Hind 4 kr. 50 s. I. — K IV.
- *7. **Saareste, Andrus.** Eesti murdeatlas. I vihk. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1938. Hind 10 kr. K V.
- *8. **Sang, August.** Heinrich Heine. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1938. 155 lk. Hind 1 kr. 50 s. (Sarjast Suurmeeste elulood). I. — K IV.
- *9. **Vaga, Alfred.** Aleksander Uurits. Tallinn, K. o.-ü. „Kultuurkoondis“. 1938. 61 lk. Hind 3 kr. 80 s. II. — K IV.
- *10. **Viherväli, V. ja Gepesoo, E.** Inglise-Eesti sõnaraamat. Tallinn, „Raamat“, 1938. 736 lk. Hind 9 kr. 50 s. II. — K IV.

Liik nr. 5.

Matemaatika, loodus- ja arstiteadus.

- *1. **Herodes, A. ja Vodja, A.** Veterinaarala käsiraamat. Tallinn, K.-ü. „Agronoom“, 1938. 200 lk. Hind 3 kr. 80 s. II. — K IV.
- *2. **Tehver, Julius.** Koduloomade sigimine. Tallinn, K.-ü. „Agronoom“, 1938. 185 lk. + 2 tab. Hind 3 kr. 20 s. II — K IV.
- *3. **Tomson, F.** Loomulik-looduslik kopsutiisikuse ravi. Tartu, Eesti Tervishoiu Muuseum, 1938. 47 lk. Hind 75 s. I. — K III.

Liik nr. 6.

Rakendusteadus.

- *1. **Aamisepp, Julius.** Seemnekartuli kasvatamine ja sortimine. Tallinn, Eesti Kartulikasvatajate Ühing, 1938. 60 lk. Hind 1 kr. I. — K IV.
- *2. **Jaanhold, Jüri.** Uurimusi Eesti ekspordivõi omadusist. Tallinn, Konjunktuurinstituut, 1938. 36 lk. K. IV.
- *3. **Jaanhold, Jüri.** Uurimusi või vigadest ja arvamusist nende tekkimise põhjustest. Tallinn, autor, 1937. 37 lk. K. IV.
- *4. **Kaljot, A.** Kaubanduskirjavahetus harjutustega. Tartu, Tartu Kommertskool, 1938. 174 lk. Hind 2 kr. II. — K IV.
- *5. **Kesk, Olga.** Toit on tervis. III—VII vihk. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 123—422 lk. Hind à 1 kr. 95. s. vihk. II. — K IV.
- *6. **Lepik, B.** Tennis. Tenniseõpetuse käsiraamat. Tallinn, autor, 1938. 194 lk. Hind 3 kr. II. — K IV.
- *7. **Merilaid, A.** Telegraaf, telefon, raadio, kaugenägemine, pilditelegraaf. Sidetehnika ajalooline areng. 2. täiend. tr. Tallinn, autor, 1938. 158 lk. Hind 2 kr. 20 s. I. — K IV. (Sama soovitus on antud ka selle raamatu esimesele trükile).
- *8. Põllutöökoja aastaraamat VI. 1937/38. Tallinn, Põllutöökoja, 1938. 288 lk. Hind 3 kr. II. — K IV.
- *9. Põllumajanduslik entsüklopeedia. Peatoimetaja J. Mets. Ilmub 15 vihkus. Tallinn, K.-ü. „Agronoom“. Esimene vihk ilmunud 1938. Hind ettetellimisel 23 kr., järelmaksuga 28 kr. I. — K III.
- *10. **Reinik, M.** Tegelik mesinik. Tallinn, K.-ü. „Agronoom“, 1937. 88 lk. I. — K III.
- *11. **Soonik, V.** Tegelik küülikute kasvatamine. Tallinn, K.-ü. „Agronoom“, 1938. 70 lk. Hind 1 kr. I. — K III.

Liik nr. 7.

Maade- ja rahvasteadus.

- *1. **Vana Kannel III.** Kuusalu vanad rahvalaulud I. Toimetanud H. Tampere. Tallinn, K. o.-ü. „Kultuurkoondis“, 1938. 396 lk. Hind 6 kr. 50 s. I. — K IV.

Liik nr. 8.

Ajalugu.

- *1. **Anvelt, Leo.** Aristoteles. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1938. 140 lk. Hind 1 kr. 50 s. (Sarjast Suurmeeste elulood). II. — K V.
- 2. **Bauermeister, Alexander (Agricola).** Salaluure tungib läbi rinde. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 184 lk. Hind 2 kr. 75 s. II.

- *3. **Ederberg, Friedrich-Vilhelm ja Päss, Elmar.** M. J. Eiseni elu ja töö. Koguteos. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 213 lk. + M. J. Eiseni sugukonna tabel. Hind 2 kr. 75 s. II — K IV.
- *4. **Hinnom, A.** Läti küttidega maailmasõjas. Tartu, Noor-Eesti, 1938, 272 lk. Hind 3 kr. 90 s. I. — K IV.
- *5. **Laaman, Eduard.** Juhan Luiga elu ja mõtted. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 285 lk. Hind 3 kr. 75 s. I. — K V.
- *6. **Liiv, Otu.** Suur näljaaeg Eestis 1695—1697. Lisa: Valimik dokumente suurest näljaajast. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 416 lk. Hind 12 kr. K V.
- 7. **Munthe, Axel.** San Michele raamat. Rootsikeelse väljaande järgi tõlkinud H. Meister. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 419 lk. Hind 3 kr. 90 s. (Sarjast Marseljeesist internatsionaalini). II.
- *8. **Tonska, Arnold.** Thomas Woodrow Wilson. Rahvasteliidu isa. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1938. 135 lk. Hind 1 kr. 50 s. (Sarjast Suurmeeste elulood). I. — K IV.
- *9. **Wells, Herbert-George.** Lühike maailma ajalugu III. Tõlkinud L. Loone. Redigeerinud P. Tarvel. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1938. 109 lk. Hind 1 kr. (Sarjast Elav teadus). I. — K IV.
- *10. **Witte, Sergei Juljevitš.** Mälestused II. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 502 lk. Hind 4 kr. 45 s. (Sarjast Marseljeesist internatsionaalini). II. — K V.

Liik nr. 9.

Lastekirjandus.

- *1. **Hofmann, Else.** Seene perekond ja teisi muinasjutte. Tõlkinud E. Tobre. Tallinn, K.-ü. „Rahvaülikool“, 1938. 96 lk. Hind 1 kr. 80 s. (Sarjast Laste sõber). II. — K I.
- *2. **Hofmann, Else.** Vallatu kuuseke ja teisi muinasjutte. Tõlkinud E. Tobre. Tallinna, K.-ü. „Rahvaülikool“, 1938. 96 lk. Hind 1 kr. 80 s. (Sarjast Laste sõber). II. — K II.
- *3. **Kipling, Rudyard.** Kaunemaid lugusid. Tõlkinud A. Pärn. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 272 lk. Hind 3 kr. 75 s. II. — K II.
- *4. **Kipling, Rudyard.** Jutte väikestele lastele. Tõlkinud A. Pärn. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 166 lk. Hind 2 kr. 50 s. II. — K II.
- *5. Rahvaste muinasjutte II. Eestistanud Mary Sarap. Tallinn, autor, 1938. 82 lk. Hind 1 kr. 25 s. I. — K I.
- *6. **Daudet, Alphonse.** Lastejutte. Tõlkinud K. Martinson. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 188 lk. Hind 2 kr. 75 s. I. — K III.
- *7. **Daudet, Alphonse.** Kaunis Nivernaise. Tõlkinud K. Martinson. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 66 lk. Hind 1 kr. I. — K III.
- *8. Muinaslood lastele. Toimetaja ja väljaandja O. Pöhl. 1—10 vihku à 16 lk. Vihu hind 10 senti. K I.
- *9. **Stevenson, Robert-Louis.** Röövitud poiss. Tõlkinud A. Tobre. Tallinn, K.-ü. „Rahvaülikool“, 1938. 176 lk. Hind 2 kr. II. — K III.
- *10. **Webster, Jean.** Pikakoivaline isa. Tallinn, K.-ü. „Rahvaülikool“, 1938. 184 lk. Hind 2 kr. (Sarjast Minu raamat). II — K III.

Ajakirjad.

- *1. „Meie Noorus“. Ilmk. Tallinn. 10 × aastas. Hind aastas 2 kr. II. — K III.
- *2. „Õhu- ja Gaasikaitse“. Ilmk. Tallinn, 1938 aastal ilmub 6 numbrit. Hind aastas 2 kr. 40 s. II. — K III.
Tallinnas, 30. novembril 1938.

Komisjoni juhataja Joh. Aavik.
Asjaajaja R. Alas.

MITTEAMETLIK OSA.

Üleskutse õpilaste kirjavahetuse asjas välismaaga.

Ameerika Ühendriikides asuv „International Friendship League“, kes korraldab ja vahendab rahvusvaheliselt koolinoorte kirjavahetust, palub ka Eesti koolide juhatajaid leida oma õpilaste hulgast neid, kes soovivad astuda kirjavahetusse välismaa õpilastega. Õpilaste nimed ühes nende vanuse ja aadressiga tuleb saata järgmisel aadressil: International Friendship League. 41 Mt. Vernon St., Beacon Hill, Boston, Mass. U.S.A. Soovitav on saata ka kooli ja õpilaste ülesvõtteid, kes soovivad osa võtta kirjavahetusest. Ka õpetajad ja muud täisealised isikud võivad end selleks üles anda.

Neil, kes soovivad astuda kirjavahetusse, tuleb saata vastavate kulude katteks 50 centi (eesti rahas ligi 2 krooni) ja alamaltoodud avaldis täidetult, mis peab olema alljärgneva suurusega kaardi kujuline.

Kaardi üks külj.

Membership in the INTERNATIONAL FRIENDSHIP LEAGUE entitles any member to any number of names and addresses of new foreign friends up to six from six different countries. Please do not ask for more than you know you will use.

I would like to write to _____ new foreign friends.

I hereby apply for membership in the INTERNATIONAL FRIENDSHIP LEAGUE and declare that I am duly qualified as evidenced by the signature below. I promise to live up to the aims and ideals of the LEAGUE by putting my best efforts into my own letters so they will be interesting to my new friends.

Signature _____

Signature of Parent or Teacher _____

Fill in and mail this card with fifty-cent registration fee and a self-addressed stamped envelope to: Do not send stamps.

INTERNATIONAL FRIENDSHIP LEAGUE

41 Mt. Vernon Street,

Boston, Mass.

(OVER)

Kaardi teine külg.

Please Print in Ink

Name _____ Date of Birth _____
 Last Name First Name Month Day Year

Address _____ State _____
 No. Street City or Town

School and garde _____ Church _____

Hobbies _____

Parent's Name _____ Parent's Occupation _____

Do not write below this line

(OVER)

Kaardi jaoks võetagu kartong paber (nagu nimekaartidel või karto-teegikaartidel).

Niisuguseid pealetrükitud tekstiga kaarte võivad koolid, kus leidub nende kasutamist soovivaid õpilasi, vastaval arvul saada Haridusministeeriumi Kooliosakonnalt ja Kutseoskuse Osakonnalt.

